

Hranaté KRÁSKY *z Vysočiny*

Ikonicke kusy nábytku, které se zrodily v hlavách předních českých designérů, stojí v nenápadné dílně v Třebíči. Originály? Ne, mladý truhlář Milan Hron tu vyrábí úžasné repliky sto let starého nábytku.

Text LIBOR HRUŠKA

Dlouho byla
extravagantní
„hofmanka“ pouze
mrtvým muzejním
exponátem. Díky
společnosti Modernista
a šikovným truhlářům
z Vysočiny se vrátila
na scénu.

Josef Gočár, Pavel Janák nebo Adolf Loos – tři osobnosti moderní architektury, které netřeba dlouze představovat. Jejich stavby jsou ozdobou mnoha českých měst. Ne každý ale ví, že se tito známí architekti věnovali i navrhování nábytku. Nebyl vyráběn sériově; někdy vznikl pro přátele, jindy pro klienty jako součást interiéru jejich budoucích domů. „Často se zachovalo pouze pár exemplářů, v muzeích nebo galeriích. A někdy ani to ne. Třeba kubistické lehátko od architekta Vlastislava Hofmana z roku 1912 jsme začali vyrábět na základě staré fotografie a jednoduché skici,“ popisuje Kateřina Wichterlová, jejíž společnost Modernista vrací nadčasový design do povědomí zákazníků. Modernista vlastní autorská práva. Tím, kdo krásná křesla, židle, stoly, pohovky nebo komody podle starých vzorů vyrábí, jsou šikovní truhlářští mistři z pětitisícového městečka Třešť na Vysočině. Dílnu dlouhá léta provozoval Lukáš

Radkovský, bratranec dnes emeritního biskupa plzeňského, před časem však štafetu předal o dvě generace mladšímu Milanu Hronovi.

KVALITNĚJŠÍ NEŽ TY PŮVODNÍ
Čtyřiatřicetiletý Milan Hron má truhlářinu v krvi. Práce se dřevem živila jeho dědečka, a možná proto se on sám po základní škole rozhodl, že se učí uměleckým truhlářem. „Děda sice umřel, když jsem byl ještě malý kluk, ale dost možná mě opravdu stihl ovlivnit. Pamatuju, jak jsem za ním chodil do dílny a z odřezků vyráběl lodičky,“ říká truhlář. Jednu dobu to ale vypadalo, že od řemesla sběhne. Po škole odjel pracovat na Floridu, i tam si ho ovšem dřevo našlo. Pracoval s ním na stavbách a truhlářina ho zase začala bavit. Po návratu domů převzal po panu Radkovském třešťskou dílnu a vrhl se do práce. Má sice i jiné zakázky, ale většinu času mu zabírá výroba pro Modernistu. Řekne-li se

Područka z Halabalova modelu
křesla H-70 vzniká z několika vrstev dýhy.

Střídání generací. Lukáš Radkovský (na snímku vlevo) před časem předal svou dílnu Milanu Hronovi. Neznamená to ale, že by občas svého mladšího kolegu nepřišel zkontrolovat. Bydlí hned vedle dílny.

Na zákazníkoví záleží, jaký druh dřeva se k výrobě použije (dole). Dřevo se ohýbá pomocí upravené staré technologie, s níž v 19. století přišel podnikatel Michael Thonet (vpravo).

Repliky? Přesnější je hovořit o „nových originálech“. Nábytek sice vzniká podle původních vzorů, ale používá se kvalitnější materiál.

v té souvislosti replika, může to být podle Milana zavádějící. Přesnější je podle něj mluvit o „novém originálu“, vyrobeném o pár desítek let později a s využitím lehce odlišných materiálů. Nábytek na zakázku je dnes v mnoha ohledech kvalitnější než před sto lety. Týká se to především povrchové úpravy a čalounění. „Vývoj látek šel neuvěřitelně kupředu. Kdybychom například trvali na žinylkách třicátých let, měli bychom určitě o dost méně zákazníků,“ upozorňuje Kateřina Wichterlová a dodává, že smlouvy o autorských právech použití modernějšího materiálu umožňují.

NA STAROMĚSTSKÉ RADNICI
Pod označením kubistický nábytek se většině lidí vybaví slavná „šípová žid-

le“ od architekta Pavla Janáka. Také ty se v Třebíči vyrábějí. Nedávno ale Milan Hron dokončil sadu šesti kubistických židlí zvaných „hofmanky“, které si objednala jedna zahraniční galerie. Jak jejich název napovídá, zrodily se – stejně tak jako zmiňované ztracené lehátko – na pracovním stole architekta a urbanisty Vlastislava Hofmana. Ten ony židle navrhl jako součást interiéru pro sochaře Josefa Mařatku. Jejich na první pohled strohý vzhled zjemňují pečlivé detaily zkosených ploch na hranách nohou a do trojúhelníků vyskládaných dubových dýh na všech plochách. Originál se zachoval ve dvou exemplářích, jedna z Hofmanových židlí se nachází ve sbírkách Uměleckoprůmyslového musea v Praze a druhá v Moravské →

Dílna, kde skvostné kusy vznikají, stojí na okraji Třebíče.

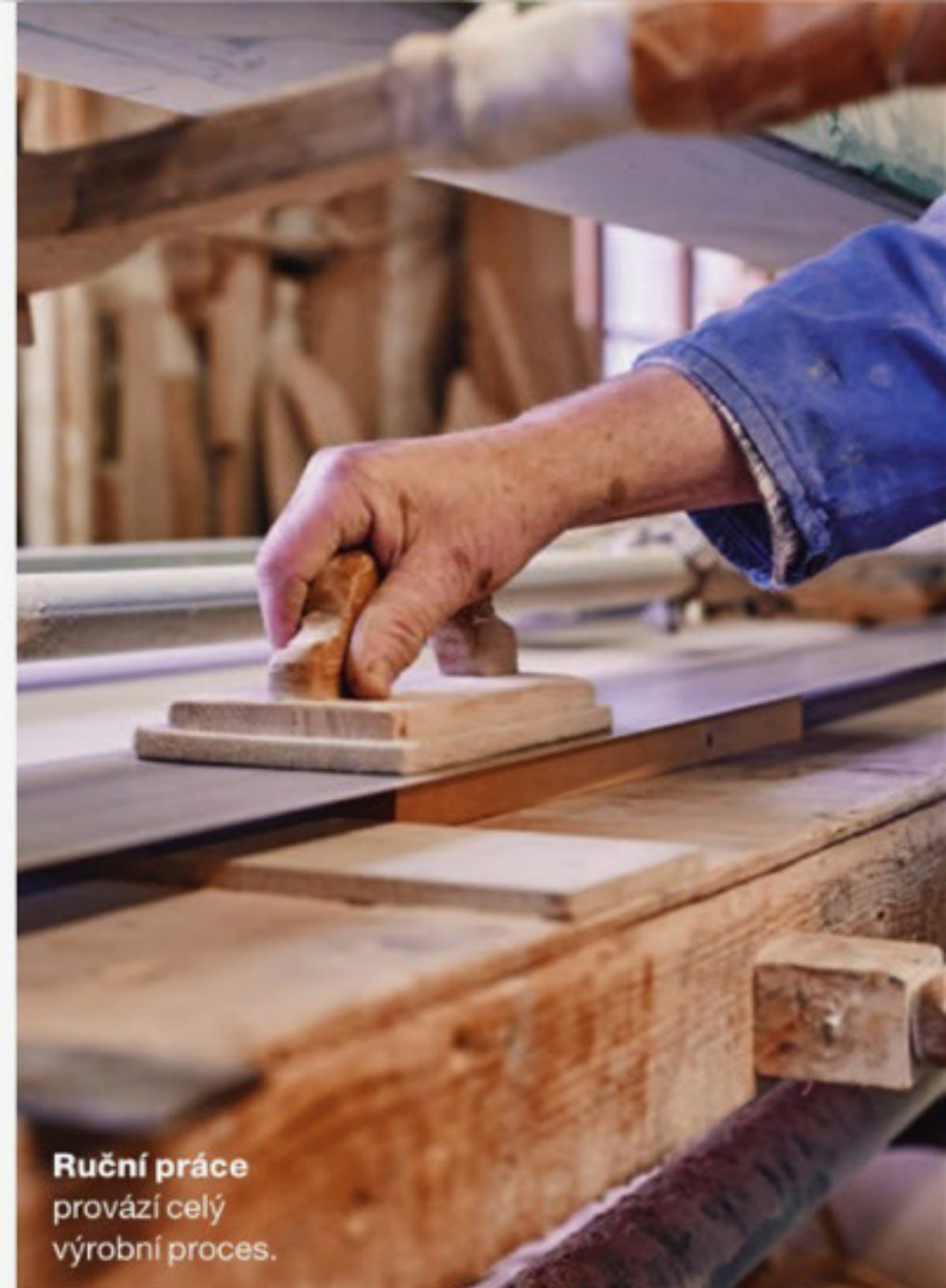
*Na rozdíl od ohýbaného nábytku z masivu
nebo starých jasanových lyží se područky
z dýhy tvarují mnohem snadněji.*

galerii v Brně. Díky truhlářům z Třešti dnes nejsou „hofmanky“ pouhým mrtvým exponátem. Na čem v klidu doma sedával sochař Mařatka, mohou na vlastní pozadí okusit mírně neklidní svatebčané v obřadní síni pražské Staroměstské radnice.

JE LIBO KŘESÍLKO HALABALA?

V Třešti se však nedělají pouze hranaté extravagantní kousky, které byly původně určeny pro pár vyvolených. Pod Milanovým rukama se rodí i nábytek, jenž byl za první republiky běžnou součástí středostavovských domácností. Jedním z jeho tvůrců byl Jindřich Halabala, hlavní návrhář brněnských

Spojených uměleckoprůmyslových závodů, jednoho z největších výrobců nábytku v Československu. Výrobky Halabalova týmu měly jasnou identitu, byly moderní, řemeslně skvěle zpracované a cenově dostupné. Ikonická jsou hlavně křesílka, ať polohovatelná, či obyčejná. V mnoha rodinách se dědila z generace na generaci. Také pro tyto modely disponuje Modernista autorskými právy. Právě Halabalův ohýbaný nábytek a Janákův „šíp“ má mladý třeštský truhlář osobně nejraději. Nedávno se pustil do rekonstrukce domu, tudíž přemýšlí, jak vybavit interiér. Nadčasová klasika z jeho vlastní dílny by se nabízela... ♡

Ruční práce
provází celý
výrobní proces.

Po stojánku s lepicí páskou sahá truhlář při lepení dýh (nahore).

„Šípová židle“ od architekta Pavla Janáka nevypadá na první pohled příliš pohodlně, opak je pravdou. Jinak by byla jen těžko dlouhodobě nejoblíbenějším kubistickým modelem (vpravo).

Společnost Modernista vznikla v roce 1999. Věnuje se i porcelánu nebo svítidlům. Více na Modernista.cz

